

Υπόθεση Τ.Ι. κατά Ηνωμένου Βασιλείου¹

Εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου «περί καθορισμού του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως παροχής ασύλου, η οποία υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» – Έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας – Βασανιστήρια – Η δίωξη από μη κρατικά όργανα, ως λόγος αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα – Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν προστατεύει ρητά το δικαίωμα σε άσυλο – Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η υποχρέωση απαγόρευσης απέλασης αλλοδαπού σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3 είναι ανεξάρτητη από το όργανο που είναι ο φορέας του κινδύνου αυτής της μεταχείρισης: είναι δηλαδή αδιάφορο εάν εμπλέκει άμεσα ή έμμεσα την ευθύνη των αρχών της χώρας προορισμού.

Εφαρμοστέο δίκαιο :

Άρθρα 2, 3, 8, 13 και 35 παρ. 3 και 4 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «δια την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών» (Ν.Δ. 53/1974, ΦΕΚ 256, τ. Α'), όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο Νο. 11 (Ν. 2400/1996, ΦΕΚ 96, τ. Α').

Σύμβαση περί Καθορισμού του Κράτους που είναι Υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως παροχής ασύλου, η οποία υποβάλλεται σε ένα από τα Κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Ν. 1996/1991 (ΦΕΚ 196, τ. Α')

Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων Ν.Δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201, τ. Α')

Πραγματικά Περιστατικά: Ο προσφεύγων, κύριος Τ.Ι. ζούσε στη Τζάφνα της Σρι Λάνκα έως το Μάιο του 1995. Η περιοχή αυτή ελεγχόταν και ελέγχεται από την LTTE, μια τρομοκρατική οργάνωση των Ταμίλ η οποία έχει εξαπολύσει ένοπλο αγώνα ανεξαρτησίας κατά της κυβέρνησης της χώρας.

Από το 1993 έως τον Ιούνιο του 1994 μέλη της LTTE απήγαγαν τον κύριο Τ.Ι. τρεις ως τέσσερις φορές κάθε μήνα, για περιόδους δύο έως τριών ημερών προκειμένου να τους επιδιορθώνει το ραδιο-εξοπλισμό της οργάνωσης. Τον Ιούνιο του 1994 τα μέλη της LTTE διεξήγαγαν έρευνα στην οικία του προσφεύγοντα αναζητώντας τον ξάδερφό του που είχε δραπετεύσει από την οργάνωση. Επειδή η έρευνα απέβη άκαρπη έστρεψαν την προσοχή τους στον κύριο Τ.Ι., τον οποίο ανέκριναν για να διαπιστώσουν τελικά ότι δεν γνώριζε πού βρισκόταν ο ξάδερφός του. Στη συνέχεια, αφού τον συνέλαβαν τον μετέφεραν σε ειδική εγκατάσταση της οργάνωσης στην περιοχή Vasavilan όπου παρέμεινε κρατούμενος για περισσότερους από τρεις μήνες. Του ανέθεσαν την επισκευή του ραδιο-εξοπλισμού, το σκάψιμο αποθηκών άνθρακα, την παρασκευή γευμάτων και τον κτύπησαν, μια φορά, όταν ρώτησε πότε θα επέστρεφε στο σπίτι του.

Τον Απρίλιο του 1995 ο κύριος Τ.Ι. δραπέτευσε από τον καταυλισμό της LTTE. Συνοδευόμενος από τον πατέρα του εγκατάλειψε τη Τζάφνα με προορισμό το Κολόμπο όπου έφθασε σιδηροδρομικώς την 1.5.1995. Στις 5.5.1995 στρατιώτες εισέβαλαν στο νοικιασμένο σπίτι όπου διέμενε με τον πατέρα του και τον συνέλαβαν θεωρώντας τον ύποπτο συνεργασίας με την προαναφερόμενη τρομοκρατική οργάνωση. Ο πατέρας του προσπάθησε να αποτρέψει τη σύλληψή του, αλλά οι στρατιώτες τον απώθησαν βίαια. Την επομένη, 6.5.1995, ο πατέρας του πέθανε από καρδιακή προσβολή.

Κατά τη σύλληψή του ξυλοκοπήθηκε από τους στρατιώτες. Εν συνεχεία μεταφέρθηκε σε κρατητήριο όπου παρέμεινε έως την 20.9.1995. Οι αρχές τον φωτογράφισαν και κατέγραψαν τα φυσικά χαρακτηριστικά του. Τον ανέκριναν κατ' επανάληψη για τις σχέσεις του με την οργάνωση LTTE και του απηύθυναν το λόγο σαν να ήταν «Τίγρης». Κατά την κράτησή του υπέστη βασανιστήρια και κακομεταχείριση από τους στρατιώτες. Οι στρατιώτες τον χτυπούσαν στο κεφάλι και του χτυπούσαν το κεφάλι στον τοίχο. Τον μαστίγωσαν με ηλεκτρικό καλώδιο και, τουλάχιστον μια φορά, του έδεσαν τα πόδια με αλυσίδες και τον κρέμασαν από το ταβάνι. Ενώ ήταν κρεμασμένος τον κτυπούσαν με σωλήνα S-LON (πλαστική σωλήνα γεμισμένη με τσιμέντο) στις πατούσες των ποδιών του και στη μέση του. Ενώσω ήταν κρατούμενος αρρώστησε από δερματοπάθεια, η οποία διαγνώστηκε ως ψωρίαση, που αποδόθηκε στο συνωστισμό και στις άσχημες συνθήκες υγιεινής που επικρατούσαν στη φυλακή. Ο προσφεύγων αφέθηκε τελικά ελεύθερος όταν ο θείος του δωροδόκησε τις αρχές.

Για να θεραπευθεί από τη ψωρίαση νοσηλεύθηκε μετά την απόλυσή του σε δερματολογική κλινική, που βρισκόταν σε περιοχή που ελεγχόταν από την ENDLF, μια φιλο-κυβερνητική ομάδα των Ταμίλ, μέλη

¹ Δημοσιευμένη στην [Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών 2004](#), εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή.

της οποίας τον συνέλαβαν δύο φορές και τον οδήγησαν στον καταυλισμό τους προκειμένου να τον ανακρίνουν για τις σχέσεις του με την οργάνωση LTTE. Κρατήθηκε μια και επτά ημέρες αντίστοιχα. Και στις δύο περιπτώσεις υπέστη ξυλοδαρμό.

Μετά την έκρηξη αποθήκης πετρελαίου κοντά στο σπίτι του, ο προσφεύγων συνελήφθη εκ νέου στις 23.10.1995. Οδηγήθηκε στο αστυνομικό τμήμα όπου και ανακρίθηκε. Οι φύλακες τον έσυραν από τα μαλλιά, τον αλυσόδεσαν με τα χέρια στον τοίχο και τον χτύπησαν με κλομπ. Στη συνέχεια τον μετέφεραν σε άλλο δωμάτιο όπου ενώ αξιωματικοί του Τμήματος Εγκληματολογικών Ερευνών τον ανέκριναν υποβάλλοντάς του εκ περιδρομής ερωτήσεις δύο άλλοι αξιωματικοί τον χτυπούσαν και τον κλωτσούσαν. Αφέθηκε ελεύθερος στις 25.1.1996 όταν ο θείος του δωροδόκησε έναν αστυνόμο.

Μετά την απόλυσή του αναχώρησε από τη Σρι Λάνκα και έφθασε στη Γερμανία στις 10.2.1996. Υπέβαλε αίτημα ασύλου στις 13.2.1996.

Στην από 26.4.1996 απόφασή του το Ομοσπονδιακό Γραφείο για την Αναγνώριση των Αλλοδαπών Προσφύγων δεν αναφέρθηκε στα βασανιστήρια που επικαλέστηκε ο προσφεύγων, θεωρώντας ότι «δεν αφορούσαν το δικαίωμα στο άσυλο. Πρόκειται για υπερβολές μεμονωμένων οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας και δεν μπορεί να αποδοθούν στα κρατικά όργανα της Σρι Λάνκα». Σχετικά, νεότερες κυβερνητικές διαταγές κατέστησαν σαφές ότι αυτές οι πρακτικές δεν είναι ανεκτές. Επίσης έκρινε ότι δεν υπήρχε λόγος να φοβάται ο προσφεύγων ότι θα υποστεί δίωξη στη Σρι Λάνκα επειδή είχε ζητήσει άσυλο στη Γερμανία.

Η προσφυγή του κυρίου T.I. κατά της προαναφερόμενης απορριπτικής του αιτήματός του απόφασης εκδικάστηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο του Regensburg Βαυαρίας στις 21.4.1997. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι οι ενέργειες της τρομοκρατικής οργάνωσης LTTE δεν μπορεί να αποδοθούν στο κράτος και ότι ο προσφεύγων μπορεί να είναι επαρκώς ασφαλής από πολιτική δίωξη εάν επιστρέψει στη Νότιο Σρι Λάνκα. Σχετικά, αναφέρθηκε σε διάφορα μέτρα που υιοθέτησε η κυβέρνηση της χώρας αυτής, συμπεριλαμβανομένης της κύρωσης της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. κατά των Βασανιστηρίων, η οποία είναι εθνικό δίκαιο από το Νοέμβριο του 1994. Υπογραμμίζοντας ότι δεν συντρέχει κίνδυνος μακροχρόνιας κράτησης για όσους θεωρούνται ύποπτοι συμμετοχής στην οργάνωση LTTE πριν αναχωρήσουν από τη χώρα τους, απεφάνθη ότι ένας πραγματικός τρομοκράτης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί πρόσφυγας. Περαιτέρω, το Δικαστήριο διαπιστώνοντας ότι οι ύποπτοι υποστήριξης της οργάνωσης LTTE κινδυνεύουν να κρατηθούν και να υποστούν κακομεταχείριση από τις αστυνομικές και ένοπλες δυνάμεις της Σρι Λάνκα κατέληξε ότι ο προσφεύγων δεν διέτρεχε κίνδυνο να θεωρηθεί από τις αρχές της χώρας καταγωγής του ως ύποπτος υποστήριξης των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων ή του ένοπλου αγώνα της οργάνωσης. Οι συλλήψεις με σκοπό το χρηματικό εκβιασμό δεν αποδεικνύουν πολιτική δίωξη. Πρόκειται για περιπτώσεις υπερβολής μεμονωμένων αξιωματούχων. Περαιτέρω, το Δικαστήριο εξέφρασε την άποψη ότι ο προσφεύγων παρουσίασε ψευδείς ισχυρισμούς: δεν ήταν αξιόπιστος, αφού μεταξύ άλλων δεν αναφέρθηκε σε λεπτομέρειες της φοιτητικής του ζωής στο Κολόμπο, στον τρόπο με τον οποίο άφησε όλα τα προσωπικά του έγγραφα πριν αναχωρήσει από τη Σρι Λάνκα και δεν επεξήγησε γιατί το γράμμα που παρουσίασε στο δικαστήριο και του είχε αποστείλει η μητέρα του ήταν σε φάκελο όπου η διεύθυνση είχε γραφεί από άλλο άτομο. Τέλος, κατέληξε ότι η γερμανική νομοθεσία, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, δεν απαγορεύουν την απέλαση του προσφεύγοντα αφού αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή τους είναι η οφειλόμενη σε πολιτική εξατομικευμένη απειλή και ο σοβαρός κίνδυνος μεταχείρισης αντίθετης με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή εξευτελιστικής, που απορρέει ή που αποδίδεται σε κρατικές οργανώσεις.

Ο κύριος T.I. ισχυρίζεται ότι ακολουθώντας τη συμβουλή του δικηγόρου του δεν αιτήθηκε από το δικαστήριο την άδεια να ασκήσει έφεση κατά της προαναφερόμενης απόφασης επειδή δεν ήταν η σαφής η προοπτική της θετικής έκβασης της υπόθεσής του.

Στις 16.9.1997 αναχώρησε από τη Γερμανία για την Ιταλία από όπου μετά από μονοήμερη παραμονή ταξίδεψε οδικώς, κρυμμένος σε φορτηγό, στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ανακαλύφθηκε στις 19.9.1997 από αξιωματούχους της μεταναστευτικής υπηρεσίας. Στις 20.9.1997 υπέβαλε αίτημα ασύλου.

Στις 15.1.1998, κατ' εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ζήτησε από τη Γερμανία να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντα. Στις 26.1.1998 η Γερμανία συμφώνησε να αναλάβει την ευθύνη. Στις 28.1.1998 ο Υπουργός Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου αρνήθηκε την εξέταση του αιτήματος ασύλου του κυρίου T.I. και διέταξε την επαναπροώθησή του στη Γερμανία.

Στις 10.2.1998 ο προσφεύγων αιτήθηκε τη δικαστική επανεξέταση της υπόθεσής του. Στις 19.3.1998 το Δικαστήριο απέρριψε το αίτημά του. Στις 17.4.1998 αφέθηκε ελεύθερος.

Στις 28.4.1998 ο κύριος Τ.Ι. προσέφυγε ενώπιον του Εφετείου, παραπονούμενος για τους κανόνες της απόδειξης που εφάρμοσαν οι γερμανικές αρχές στην υπόθεσή του και για την άρνησή τους να υπαγάγουν την υπόθεσή του στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης της Γενεύης. Το Εφετείο αποφάσισε την εξέταση της υπόθεσής του και των ισχυρισμών του για την ανάγκη παροχής διεθνούς προστασίας. Με την από 10.6.1998 απόφασή του έκρινε ότι ο Υπουργός Εσωτερικών είχε την εξουσία να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι γερμανικές αρχές υιοθετούν προσέγγιση που εμπίπτει στο φάσμα των υποχρεώσεων του καλόπιστα ενεργούντος συμβαλλόμενου κράτους στο πλαίσιο της τήρησης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει με τη Σύμβαση της Γενεύης. Υπογράμμισε όμως ότι η προσέγγιση που υιοθετούν τα άλλα κράτη δεν μπορεί να υπαχθεί σε τεχνική σύγκριση. Στη Γερμανία είναι υψηλότερο το ποσοστό αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα στους αιτούντες άσυλο από τη Σρι Λάνκα και το στοιχείο αυτό υποστηρίζει αναμφίβολα τη θέση του Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος εξήντησε κάθε περιθώριο ενέργειας, αφού ανέλαβε κάθε εύλογη πρωτοβουλία προκειμένου να ενημερωθεί για τη θέση της Γερμανίας ζητώντας γνωμοδότηση του καθηγητή Kay Hailbronner, διακεκριμένου γερμανού δικηγόρου που διετέλεσε νομικός σύμβουλος της Ομοσπονδιακής κυβέρνησης σε θέματα δικαίου ασύλου και μετανάστευσης και δικαστής του Διοικητικού Εφετείου και Διευθυντής του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου Ασύλου και Μετανάστευσης δεν απαιτείτο περαιτέρω ενέργεια εκ μέρους του.

Στις 22.7.1998 το House of Lords απέρριψε το αίτημα του κυρίου Τ.Ι. να ασκήσει προσφυγή και στις 6.8.1998 ο Υπουργός Εσωτερικών αρνήθηκε να του επιτρέψει, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής του ευχέρειας, την για ανθρωπιστικούς λόγους παραμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 13.8.1998 ο προσφεύγων συνελήφθη και κρατήθηκε εκ νέου.

Στις 19.8.1998 ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι κατά το Ηνωμένο Βασίλειο η Γερμανία είναι ασφαλής τρίτη χώρα. Υπογράμμισε ότι σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία οι γερμανικές αρχές υποχρεούνται να εξετάσουν κάθε νέο αποδεικτικό στοιχείο που θα υποβάλει ενώπιόν τους. Στις 13.8.1998 δόθηκαν οδηγίες για την επαναπροώθηση του κυρίου Τ.Ι. στη Γερμανία.

Στις 22.9.1998 ο Dr. Michael Peel του Ιατρικού Κέντρου για την Φροντίδα των Θυμάτων Βασανιστηρίων στο Λονδίνο εξέδωσε ιατρική γνωμάτευση η οποία κατέληξε:

«1. Δύο ουλές ενός πόντου στο δεξί μέρος του κεφαλιού επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα ότι κτυπήθηκε το κεφάλι του στον τοίχο.

2. Το σημάδι στο τύμπανο του δεξιού αυτιού επιβεβαιώνει την χειρουργική επέμβαση τραυματικής ρήξης του τύμπανου.

3. Οι ακτινογραφίες της πλάτης επιβεβαιώνουν τη διάγνωση της ψωρίασης (η ασθένεια δεν ήταν ιογενής, αλλά επιδεινώθηκε από το άγχος).

4. Μια γραμμική ουλή τεσσάρων πόντων στο επάνω μέρος του χεριού επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό του ότι υπέστη μαστίγωμα με ηλεκτρικό καλώδιο.

5. Δύο γραμμικές ουλές στο εσωτερικό του αριστερού του χεριού, 5Χ1 εκ. και 4Χ2εκ., επιβεβαιώνουν τον ισχυρισμό του ότι υπέστη έγκουμα από ζεστή μεταλλική ράβδο.

6. Μια ακανόνιστη ουλή στο πίσω μέρος του αριστερού χεριού, διαμέτρου ενός εκατοστού, επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό του ότι σβήστηκε τσιγάρο στο χέρι του,

7. Μια ακανόνιστη ουλή μήκους ενός εκατοστού πίσω από την αριστερή φτέρνα επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό του ότι έσπασε αλυσίδα στους αστραγάλους του ενώ ήταν κρεμασμένος».

Ο Dr. Peel κατέληξε ότι οι λεπτομέρειες με τις οποίες περιέγραψε ο προσφεύγων την κράτησή του ήσαν απόλυτα σύμφωνες με τις περιγραφές άλλων αιτούντων άσυλο από τη Σρι Λάνκα για τις συνθήκες που επικρατούν στα κέντρα κράτησης στη χώρα τους, ότι τα σημάδια στο σώμα του επιβεβαίωναν τους ισχυρισμούς του και ότι περιέγραψε κάποια ψυχολογικά συμπτώματα που εκδηλώνουν όσοι έχουν υποστεί ξυλοδαρμό κατά την κράτηση.

Στις 2.10.1998 το δικαστήριο απέρριψε τη δεύτερη αίτηση που υπέβαλε ο κύριος Τ.Ι. για δικαστική επανεξέταση της υπόθεσής του επικαλούμενος ως νέο αποδεικτικό στοιχείο την προαναφερόμενη ιατρική γνωμάτευση και ισχυριζόμενος ότι η Γερμανία δεν είναι ασφαλής τρίτη χώρα, αφού, μεταξύ άλλων, δεν αναγνωρίζει το καθεστώς του πρόσφυγα στους αιτούντες άσυλο που επικαλούνται δίωξη που προέρχεται από μη κρατικά όργανα δίωξης. Ο συνήγορός του τον ενημέρωσε ότι δεν είχε τη δυνατότητα να προσφύ-

γει βάσιμα κατά τη προαναφερόμενης απόφασης ενώπιον του Εφετείου. Εν συνεχεία αναβλήθηκε η προγραμματισθείσα για τις 8.10.1998 απομάκρυνση του προσφεύγοντα στη Γερμανία

Επικαλούμενος δύο εξετάσεις που πραγματοποίησε στις 28 Ιουνίου και στις 9 Ιουλίου, ο Dr. Colin Livingston του Ιατρικού Κέντρου (για τη Φροντίδα των Θυμάτων Βασανιστηρίων) βεβαιώνει:

«Η επαγγελματική μου άποψη είναι ότι ειδικότερα για τις ουλές του λαιμού, της σιαγόνας και των εγκαυμάτων ... υπάρχει σοβαρή πιθανότητα και, θα υποστήριζα περισσότερο από πιθανότητα και μάλλον ελάχιστη αμφιβολία ότι όσα διαπιστώθηκαν και καταγράφηκαν παραπάνω οφείλονται σε σωματική βλάβη που υπέστη [ο κύριος Τ.Ι.] σε περιόδους κράτησης στο παρελθόν... Αν και υπάρχουν συμπτώματα σωματικής φύσης τα οποία περιγράφηκαν, διαπιστώνω επίσης ψυχολογικές συνέπειες από την κακομεταχείριση του παρελθόντος που είναι ορατές και είναι πιθανό να εκδηλώνονται παρατεταμένα στο μέλλον ... δεν υπάρχει αμφιβολία, εάν υπάρχει, ότι [οι ουλές στο σώμα του προσφεύγοντα] προκλήθηκαν με τον τρόπο που περιγράφει».

Στις 11.8.1999 μετά την απόφαση που εξέδωσε στις 23.7.1999 το Εφετείο στην υπόθεση *Adan, Subaraskan and Aitsegeur* οι συνήγοροι του κυρίου Τ.Ι. αιτήθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών να επανεξετάσει την απόφαση περί απομάκρυνσής του στη Γερμανία και να κρίνει κατ' ουσίαν τους ισχυρισμούς του για παροχή διεθνούς προστασίας. Στις 12.8.1999 ο Υπουργός Εσωτερικών απέρριψε το αίτημα τους επειδή είχε ήδη ασκήσει περαιτέρω προσφυγή κατά της προαναφερόμενης εφετειακής απόφασης. Περαιτέρω, εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν πρώιμο να αποφασίσει επί της ουσίας της υπόθεσης του κυρίου Τ.Ι. καθώς η προσφυγή που είχε ασκήσει ενώπιον του δικαστηρίου αφορούσε ζητήματα της Σύμβασης επί των οποίων δεν αποφάνθηκε το Εφετείο στην υπόθεση *Adan, Subaraskan and Aitsegeur*².

Ενώπιον του δικαστηρίου ο προσφεύγων επικαλέστηκε αποδεικτικά των ισχυρισμών του στοιχεία που προέρχονταν από μέλη της οικογένειάς του, δηλαδή την από 3.6.1999 δήλωση της μητέρας του, την από 1.8.1999 ένορκη βεβαίωση της μητέρας του, την από 24.5.1999 επιστολή του θείου του και την από 3.6.1999 επιστολή της αδερφής του. Επίσης κατέθεσε έγχρωμες φωτογραφίες που απεικόνιζαν τα διάφορα σημάδια που έφερε στο κεφάλι, στα πόδια, στα χέρια και στον κορμό του σώματός του.

Ο κύριος Τ.Ι. προσέφυγε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου υποστηρίζοντας ότι η μεταχείριση που του επεφύλαξε το Ηνωμένο Βασίλειο διατάσσοντας την επαναπροώθησή του στη Γερμανία, από όπου με συνοπτικές διαδικασίες κινδυνεύει να απελαθεί στη Σρι Λάνκα, παραβιάζει τα άρθρα 2, 3, 8 και 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Ο προσφεύγων υποστήριξε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστευτεί ότι εάν επιστρέψει στη Σρι Λάνκα κινδυνεύει να υποστεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3

² Με την απόφαση αυτή το Εφετείο έκρινε ως θέμα γενικού ενδιαφέροντος εάν ο Υπουργός Εσωτερικών έχει την εξουσία να διατάξει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, την απομάκρυνση αιτούντων άσυλο στη Γαλλία και στη Γερμανία, κράτη που δεν αναγνωρίζουν το καθεστώς του πρόσφυγα σε όσους επικαλούνται φόβο δίωξης από μη κρατικά όργανα. Ο *Adan* ήταν πολίτης της Σομαλίας στον οποίο η Γερμανία αρνήθηκε τη χορήγηση ασύλου πριν φθάσει στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο *Subaraskan*, ήταν πολίτης της Σρι Λάνκα που ζήτησε άσυλο στο Ηνωμένο Βασίλειο λόγω της κακομεταχείρισης που υπέστη στη χώρα καταγωγής του από τις ένοπλες ομάδες του LTTE και τις ένοπλες δυνάμεις της Σρι Λάνκα: το αίτημά του για άσυλο είχε απορριφθεί από τις γερμανικές αρχές. Ο *Aitsegeur* ήταν πολίτης της Αλγερίας στον οποίο οι γαλλικές αρχές αρνήθηκαν την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Το Εφετείο έκρινε ότι η Σύμβαση της Γενεύης παρέχει προστασία σε όσους φοβούνται τη δίωξη από μη κρατικά όργανα, όταν για οποιοδήποτε λόγο το ενδιαφερόμενο κράτος δεν επιθυμεί ή δεν μπορεί να προστατεύσει τους πολίτες του. Καθώς οι γερμανικές και οι γαλλικές αρχές εφαρμόζουν τη «θεωρία της ευθύνης» - δηλαδή αναγνωρίζουν το καθεστώς του πρόσφυγα όταν η δίωξη που επικαλούνται οι αιτούντες άσυλο προέρχεται από κρατικές ή ημι-κρατικές αρχές ή από μη κρατικές αρχές, εφόσον αποδεικνύεται ότι το κράτος ανέχεται ή ενθαρρύνει τις διωκτικές πράξεις ή τουλάχιστον ότι δεν επιθυμεί να προστατεύσει τους πολίτες του από παρόμοιες πράξεις - ο Υπουργός Εσωτερικών δεν μπορεί να αποφασίσει την απομάκρυνση των ενδιαφερομένων αιτούντων άσυλο σ' αυτές τις χώρες κατ' εφαρμογής της έννοιας της τρίτης ασφαλούς χώρας ασύλου, επειδή δεν εφαρμόζουν τις ακρογωνιαίες θεμελιώδεις αξίες της Σύμβασης. «68. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα ασύλου το συμβαλλόμενο στη Σύμβαση μέρος που υποστηρίζει και εφαρμόζει στην πράξη θέση διαφορετική από την αληθινή ερμηνεία της Σύμβασης όχι μόνον επειδή παραβιάζεται το τεστ του «πραγματικού κινδύνου» (αν και είναι βεβαία η παραβίασή του), αλλά επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν εφαρμόζεται η Σύμβαση». Ο Υπουργός Εσωτερικών αιτήθηκε από το Εφετείο άδεια να ασκήσει προσφυγή στις υποθέσεις *Adan* και *Aitsegeur*. Λόγω της ομοιότητας των υποθέσεων δεν υποβλήθηκε αίτηση για την υπόθεση *Subaraskan*.

της Σύμβασης από τις δυνάμεις ασφαλείας, την οργάνωση LTTE και τις φιλο-κυβερνητικές οργανώσεις των Ταμίλ. Ισχυρίζεται ότι οι γερμανικές αρχές λαμβάνουν υπόψη μόνον τις πράξεις των κρατικών οργάνων και ότι δεν θεώρησαν τις υπερβολές των μεμονωμένων κρατικών αξιωματούχων ως κρατικές ενέργειες. Η προσέγγιση αυτή είναι αντίθετη με τη νομολογία της Επιτροπής και του Δικαστηρίου επί του άρθρου 3 της Σύμβασης. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι όταν επιστρέψει στη Γερμανία οι γερμανικές αρχές δεν θα επανεξετάσουν την αίτησή του για άσυλο, αφού δεν έχει νέα αποδεικτικά στοιχεία να προσκομίσει προς υποστήριξη της. Οι ιατρικές γνωματεύσεις, που εξέτασαν οι βρετανικές αρχές, δεν θα θεωρηθούν κρίσιμα στοιχεία για την υπόθεσή του αφού αναφέρονται σε κινδύνους που προέρχονται από πράξεις που σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές δεν αποδίδονται στο κράτος, όπως είναι για παράδειγμα η οργάνωση LTTE ή οι ανυπάκουοι κρατικοί αξιωματούχοι που ενήργησαν εκτός των ορίων του νόμου. Ισχυρίζεται ότι η Σύμβαση του Δουβλίνου, που αποβλέπει στην αποτροπή της υποβολής πολλαπλών αιτήσεων ασύλου με την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων δεν επιδρά επί των ισχυρισμών του για παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

Ως προς το άρθρο 13 της Σύμβασης ισχυρίζεται ότι η δικαστική επανεξέταση της υπόθεσής του δεν αποτελεί αποτελεσματικό ένδικο μέσο αφού, στο πλαίσιο της επαναπροώθησης σε μια ασφαλή τρίτη χώρα, κατ' εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου, τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου δεν εξετάζουν ενδελεχώς τα αιτήματα ασύλου.

Στο υπόμνημά της που κατέθεσε μετά από πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες αναφέρει ότι κατ' αρχήν καλωσόρισε την υιοθέτηση της Σύμβασης του Δουβλίνου, την οποία θεώρησε θετική εξέλιξη που διασφαλίζει ότι τουλάχιστον μια χώρα αναλαμβάνει την ευθύνη να εξετάσει το αίτημα ασύλου και άρα αποτρέπει την πρακτική της διαδοχικής υποβολής του ίδιου αιτήματος ασύλου σε διάφορες χώρες. Όμως, την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου παρακωλύουν σοβαρά οι αποκλίσεις της ερμηνείας της Σύμβασης του 1951 και ειδικότερα «των οργάνων της δίκης» από τα κράτη. Έτσι ανακύπτει σοβαρό πρακτικό πρόβλημα: ο πρόσφυγας το οποίου το αίτημα απορρίφθηκε από το κράτος που εφαρμόζει τη συστατική ερμηνεία της Σύμβασης δεν μπορεί να υποβάλει αποτελεσματικά αίτημα ασύλου σε άλλο κράτος το οποίο μπορεί να είχε αναγνωρίσει την ανάγκη του για διεθνή προστασία σύμφωνα με τη γενικά αποδεκτή ερμηνεία της Σύμβασης. Υπό κανονικές συνθήκες ο αιτών άσυλο του οποίου το αίτημα απορρίφθηκε από την «τρίτη ασφαλή χώρα» δεν μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικό ένδικο μέσο όταν επιστρέψει σ' αυτήν. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η έμμεση επαναπροώθηση παραβιάζει την αρχή της μη επαναπροώθησης. Κατά συνέπεια, κανένας αιτών άσυλο δεν πρέπει να απομακρύνεται σε τρίτη χώρα εάν δεν αξιολογηθούν προηγουμένως με τρόπο αξιόπιστο για την περίπτωσή του οι διαθέσιμες εγγυήσεις, δηλαδή η πραγματική επανεισοχή του στη χώρα, η δυνατότητα να απολαμβάνει πραγματικά αποτελεσματική προστασία από την επαναπροώθηση και να ζητά και να του παρέχεται άσυλο καθώς και μεταχείριση σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά κριτήρια.

Νόμω Βάσιμο: Α) Ούτε η Σύμβαση ούτε τα Πρωτόκολλα της ορίζουν για το δικαίωμα σε πολιτικό άσυλο. Όμως, από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι η θεμελιωδώς σημαντική απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης που εγγυάται το άρθρο 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 της Σύμβασης «που διασφαλίζει την αναγνώριση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που καθορίζονται στη Σύμβαση σε όλους όσους υπάγονται στη δικαιοδοσία των κρατών» επιβάλλει στα συμβαλλόμενα κράτη την υποχρέωση να μην απελαύνουν κανέναν σε χώρα όπου για βασίμους λόγους πιστεύεται ότι μπορεί να αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3. **Β)** Οι διεθνείς συμφωνίες που συνάπτουν τα συμβαλλόμενα κράτη για να ρυθμίσουν διάφορους τομείς δράσης δεν συνιστούν δικαιολογητική βάση απαλλαγής τους από τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει δυνάμει της Σύμβασης: η θέση αυτή συνάδει στο σκοπό και στο αντικείμενο της Σύμβασης.

Σκεπτικό: Α) Επί της παραβίασης του άρθρου 3 της ΕυρΣΔΑ: Το Δικαστήριο επαναβεβαιώνει κατ' αρχήν ότι τα συμβαλλόμενα κράτη έχουν το δικαίωμα, σύμφωνα με γενικά παραδεδεγμένη αρχή του διεθνούς δικαίου και με την επιφύλαξη των συμβατικών υποχρεώσεών τους, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης, να ελέγχουν την είσοδο, την παραμονή και την απέλαση των αλλοδαπών. Επίσης υπογραμμίζει ότι ούτε η Σύμβαση ούτε τα Πρωτόκολλα της ορίζουν για το δικαίωμα σε πολιτικό άσυλο³. Όμως, από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι η θεμελιωδώς σημαντική απαγόρευση των βασανιστηρίων

³ Βλέπε απόφαση Vilvarajah and Others κατά Ηνωμένου Βασιλείου.

και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης που εγγυάται το άρθρο 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 της Σύμβασης «που διασφαλίζει την αναγνώριση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που καθορίζονται στη Σύμβαση σε όλους όσους υπάγονται στη δικαιοδοσία των κρατών» επιβάλλει στα συμβαλλόμενα κράτη την υποχρέωση να μην απελαύνουν κανέναν σε χώρα όπου για βάσιμους λόγους πιστεύεται ότι μπορεί να αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3⁴.

Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η προαναφερόμενη υποχρέωση είναι ανεξάρτητη από το όργανο που ευθύνεται για την αντίθετη με το άρθρο 3 μεταχείριση, δηλαδή είναι αδιάφορο εάν ο φορέας του κινδύνου αυτής της μεταχείρισης εμπλέκει άμεσα ή έμμεσα την ευθύνη των αρχών της χώρας προορισμού. Λαμβάνοντας υπόψη τον απόλυτο χαρακτήρα του δικαιώματος που εγγυάται, το άρθρο 3 μπορεί να εφαρμοσθεί σε περιπτώσεις όπου ο κίνδυνος προέρχεται από άτομα ή ομάδες ατόμων που δεν είναι δημόσιοι λειτουργοί ή από τις συνέπειες στην υγεία ως αποτέλεσμα σοβαρών ασθενειών⁵. Σε οποιοδήποτε από τα προαναφερόμενα πλαίσια το Δικαστήριο υποχρεούται να εξετάσει ενδελεχώς τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης.

Στην υπό κρίση υπόθεση, ο προσφεύγων απειλείται με επαναπροώθηση στη Γερμανία, που έχει εκδώσει απόφαση για την απέλασή του στη Σρι Λάνκα. Όλοι οι διάδικοι στην παρούσα δίκη συμφωνούν ότι ο προσφεύγων δεν κινδυνεύει να υποστεί στη Γερμανία μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3. Όμως, η επαναπροώθησή του στη χώρα αυτή είναι ένας κρίκος σε μια αλυσίδα γεγονότων που μπορεί να καταλήξουν στην απέλασή του στη Σρι Λάνκα όπου ισχυρίζεται ότι θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί παρόμοια μεταχείριση.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση η έμμεση επαναπροώθηση σε μια ενδιάμεση χώρα, που είναι επίσης συμβαλλόμενο κράτος, δεν ασκεί επιρροή στην ευθύνη των βρετανικών αρχών να διασφαλίσουν ότι ο προσφεύγων δεν θα εκτεθεί, λόγω της απόφασής τους να τον απομακρύνουν σε μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3 της Σύμβασης. Σε αυτό το πλαίσιο το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να επικαλεστεί αυτόματα τις ρυθμίσεις της Σύμβασης του Δουβλίνου για τον καθορισμό του ευρωπαϊκού κράτους που είναι υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση ασύλου. Οι διεθνείς οργανώσεις που ιδρύουν τα κράτη ή *mutatis mutandis* οι διεθνείς συμφωνίες που συνάπτουν, προκειμένου να ρυθμίσουν τη συνεργασία τους σε μερικούς τομείς δράσης, μπορεί να επιδρούν στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι διεθνείς συμφωνίες που συνάπτουν τα συμβαλλόμενα κράτη για να ρυθμίσουν διάφορους τομείς δράσης δεν συνιστούν δικαιολογητική βάση απαλλαγής τους από τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει δυνάμει της Σύμβασης: η θέση αυτή συνάδει στο σκοπό και στο αντικείμενο της Σύμβασης. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει τα σχόλια της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ότι δηλαδή την αποτελεσματικότητα της Σύμβασης του Δουβλίνου που έχει θεμιτούς στόχους μπορεί να υποθάλουν στην πράξη οι διαφορετικές προσεγγίσεις των συμβαλλόμενων κρατών για το πεδίο της παρεχόμενης προστασίας. Τα αγγλικά δικαστήρια έχουν εκφράσει παρόμοια ανησυχία κρίνοντας αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών που διατάσσουν την απομάκρυνση των αιτούντων άσυλο σε ασφαλείς τρίτες χώρες.

Ενόψει των ανωτέρω το Δικαστήριο εξετάζει στη συνέχεια εάν το Ηνωμένο Βασίλειο συμμορφώθηκε με την υποχρέωσή του να προστατεύσει τον προσφεύγοντα από τον κίνδυνο των βασανιστηρίων και της κακομεταχείρισης που αντιβαίνουν στο άρθρο 3 της Σύμβασης.

Κίνδυνος κακομεταχείρισης στη Σρι Λάνκα: Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κύριος Τ.Ι. ισχυρίζεται ότι λόγω της κακομεταχείρισης που υπέστη από την οργάνωση LTTE αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το σπίτι του στην περιοχή της Τζάφνα στη Σρι Λάνκα και να εγκατασταθεί στο Κολόμπο. Περαιτέρω, επικαλέστηκε τα βασανιστήρια στα οποία τον υπέβαλαν οι δυνάμεις ασφαλείας της χώρας καταγωγής του κατά την τρίμηνη κράτησή του στο Κολόμπο που διατάχθηκε επειδή θεωρήθηκε ύποπτος συμμετοχής στην οργάνωση LTTE. Τα βασανιστήρια περιλάμβαναν μαστίγωμα με ηλεκτρικό καλώδιο και ξυλοδαρμό στις πατούσες και στη μέση με σωλήνα γεμισμένο με τσιμέντο. Αφού αφέθη ελεύθερος από τις αρχές της Σρι Λάνκα συνελήφθη δύο φορές από μια φιλο-κυβερνητική ομάδα Ταμίλ, κρατήθηκε και υποβλήθηκε σε ξυλοδαρμό. Επίσης, τον Οκτώβριο του 1995 συνελήφθη από την αστυνομία και κατά τη διάρκεια της ανάκρισης υπέστη ξυλοδαρμό και έγκαιμα στο χέρι από ζεστή σιδερένια ράβδο.

⁴ Βλέπε απόφαση Ahmed κατά Αυστρίας.

⁵ Βλέπε υπόθεση H.L.R. κατά Γαλλίας, απόφαση της 29.4.1997, Reports 1997-III, παρ. 40 – D. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφασης της 2.5.1997, Reports 1997-III, παρ. 49.

Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν επικαλέστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου την αξιολόγηση των ισχυρισμών του προσφεύγοντα περί βασανιστηρίων αν και τονίστηκε ότι αυτοί εξετάστηκαν από το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Γραφείο και το Διοικητικό Δικαστήριο της Βαυαρίας, που τους απέρριψαν.

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η από 16.4.1996 απόφαση του Ομοσπονδιακού Γραφείου δεν αναφέρεται σε προφανή έλλειψη αξιοπιστίας του κυρίου Τ.Ι. Επικαλείται τη γερμανική προσέγγιση περί κρατικής ευθύνης σύμφωνα με την οποία οι δυσκολίες που αντιμετώπισε λόγω της μεταχείρισης που του επεφύλαξε η οργάνωση LTTE δεν μπορούν να αποτελέσουν τη βάση πολιτικής δίωξης ούτε μπορεί να απομονώσουν τις υπερβολές των στρατιωτών. Όμως, στην από 21.4.1997 απόφασή του το Διοικητικό Δικαστήριο της Βαυαρίας χαρακτήρισε τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα «πλέγμα κατασκευασμένων ψεμάτων». Υποστήριξε αυτή τη θέση αναφερόμενο σε στοιχεία τα οποία έκρινε με ευλογοφανή και αντιφατικά.

Ενώπιον του Δικαστηρίου ο κύριος Τ.Ι. κατέθεσε δύο ιατρικές γνωματεύσεις που αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς του περί βασανιστηρίων. Επίσης κατέθεσε φωτογραφίες των σημαδιών των τραυμάτων που φέρει στα χέρια, στα πόδια και στο κεφάλι. Αφού αυτό το αποδεικτικό υλικό δεν υποβλήθηκε στις γερμανικές αρχές καθίσταται προφανές ότι η Γερμανία δεν εξέτασε αυτήν την πτυχή της υπόθεσης. Οι διευκρινίσεις του προσφεύγοντα για τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη Σρι Λάνκα επεξηγούν εν μέρει την αρνητική αξιολόγηση των ισχυρισμών του από το Διοικητικό Δικαστήριο της Βαυαρίας.

Το Δικαστήριο εξέτασε επίσης τις εκθέσεις που δημοσίευσαν για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Σρι Λάνκα η Διεθνής Αμνηστία, ο Ειδικός Απεσταλμένος του Ο.Η.Ε. και το Υπουργείο Εξωτερικών των Η.Π.Α. Από αυτές συνάγεται ότι αποτελούν σοβαρό πρόβλημα στη Σρι Λάνκα τα βασανιστήρια και η κακομεταχείριση που διαπράττουν η οργάνωση LTTE και οι κυβερνητικές δυνάμεις τάξης και ασφάλειας. Σοβαρό κίνδυνο κράτησης και κακομεταχείρισης από τις δυνάμεις ασφαλείας της Σρι Λάνκα διατρέχουν οι Ταμίλ, ειδικά οι σημαδεμένοι νεαροί άντρες που θεωρούνται ύποπτοι συμμετοχής στην οργάνωση LTTE.

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ούτε η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ούτε η κυβέρνηση της Γερμανίας επικαλέστηκε ουσιαστικά επιχειρήματα για την εξέταση του αιτήματος ασύλου. Όμως, σε αυτό το στάδιο, θεωρεί ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσίασε ο προσφεύγων προκαλούν ανησυχία για τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσει στη Σρι Λάνκα, τόσο από την οργάνωση LTTE εάν επιστρέψει στην οικογένεια του στην περιοχή της Τζάφνα όσο και από τις κυβερνητικές δυνάμεις που τον θεωρούν ύποπτο συμμετοχής στην οργάνωση LTTE.

Το καθεστώς του προσφεύγοντα ως απορριφθέντα αιτούντα άσυλο εάν επιστρέψει στη Γερμανία: Το Δικαστήριο επαναβεβαιώνει ότι δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του η εξέταση των αιτημάτων ασύλου ή η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που τα συμβαλλόμενα κράτη έχουν αναλάβει στο πλαίσιο της Σύμβασης της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων. Σε αυτή τη βάση, είναι αδιάφορη η προσέγγιση των γερμανικών αρχών που εξαιρούν από την εξέταση των περί ασύλου ισχυρισμών τον κίνδυνο κακομεταχείρισης που προέρχεται από μη κρατικά όργανα και την απαγορευμένη δια νόμου της χώρας καταγωγής κακομεταχείριση που διαπράττεται από μεμονωμένους δημόσιους λειτουργούς. Κύριο μέλημα του Δικαστηρίου είναι να διαπιστώσει εάν υπάρχουν αποτελεσματικές διαδικαστικές εγγυήσεις ικανές να προστατεύσουν τον προσφεύγοντα αποτρέποντας την απέλασή του από τη Γερμανία στη Σρι Λάνκα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα υπομνήματα των διαδίκων και ειδικά τις επεξηγήσεις της γερμανικής κυβέρνησης το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων μπορεί, αφού επιστρέψει στη Γερμανία, να υποβάλει νέα αίτηση ασύλου. Ικανοποιείται με τις εγγυήσεις που παρέχει η γερμανική κυβέρνηση ότι δηλαδή ο κύριος Τ.Ι. δεν κινδυνεύει από έμμεση ή συνοπτική απέλαση στη Σρι Λάνκα. Καθώς η προηγούμενη διαταγή απέλασης εκδόθηκε πριν από δύο χρόνια δεν μπορεί να απομακρυνθεί από το γερμανικό έδαφος χωρίς την έκδοση νέας, η οποία θα εξεταστεί από διοικητικό δικαστήριο όπου δικαιούται να προσφύγει εντός μιας βδομάδας αιτούμενος προσωρινή προστασία. Δεν θα απελαθεί πριν το διοικητικό δικαστήριο κρίνει την υπόθεσή του.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η προαναφερόμενη διαδικασία δεν του παρέχει αποτελεσματική προστασία αφού είναι πολύ πιθανό να καταλήξει σε περαιτέρω απόρριψη του αιτήματός του για άσυλο και στην έκδοση διαταγής απέλασης. Αυτές οι ενστάσεις εξετάζονται στη συνέχεια.

Κατ' αρχήν, ο κύριος Τ.Ι. σημειώνει ότι είναι αυστηρές οι προϋποθέσεις που προβλέπει η γερμανική νομοθεσία για το παραδεκτό των νέων αποδεικτικών στοιχείων που επιτρέπουν στον αιτούντα άσυλο την

επανεξέταση της υπόθεσής του. Τα νέα στοιχεία πρέπει να τεθούν υπόψη των αρμόδιων αρχών εντός τριών μηνών από το χρόνο που κατέστησαν διαθέσιμα ενώ αποκλείονται αποδεικτικά στοιχεία που υπήρξαν κατά το χρόνο της εξέτασης του αιτήματος ασύλου. Έτσι φαίνεται ότι δεν αποτελούν νέα στοιχεία, αποδεικτικά των ισχυρισμών του, οι ιατρικές γνωματεύσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο καθώς και οι επιστολές των μελών της οικογένειάς του.

Δεύτερο, ακόμα και στην περίπτωση που οι γερμανικές αρχές επιτρέψουν την εκ νέου εξέταση του αιτήματός του για άσυλο η προηγούμενη απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου της Βαυαρίας που έκρινε αναξιόπιστους τους αρχικώς προβληθέντες ισχυρισμούς του μπορεί να ασκήσει ιδιαίτερα αρνητική επιρροή στην περαιτέρω εξέταση της υπόθεσής του.

Τρίτον, όπως τονίστηκε, οι γερμανικές αρχές δεν θα λάβουν υπόψη κατά την εξέταση του αιτήματος ασύλου ή της ανάγκης προστασίας που εγγυάται το άρθρο 3 της Σύμβασης ότι ο αιτών άσυλο κινδυνεύει από τα μέλη της οργάνωσης LTTE ή από μεμονωμένα άτομα των δυνάμεων ασφαλείας που ενεργούν εκτός των ορίων του νόμου της Σρι Λάνκα.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα τα τρία προαναφερόμενα σημεία δημιουργούν βάσιμες αμφιβολίες για την πραγματική δυνατότητα που του παρέχει η γερμανική νομοθεσία να αιτηθεί τη συνέχιση της εξέτασης του αρχικώς υποβληθέντος αιτήματος ασύλου ή του δεύτερου αιτήματός του.

Όμως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το προφανές κενό προστασίας στο οποίο καταλήγει η γερμανική προσέγγιση για τον κίνδυνο δίωξης από μη κρατικά όργανα καλύπτεται, εν μέρει τουλάχιστον, με την εφαρμογή διάταξης της γερμανικής νομοθεσίας που ορίζει για την προστασία όσων αντιμετωπίζουν κίνδυνο ζωής από μη κρατικά όργανα, συμπεριλαμβανομένων – πέραν των απειλούμενων από γενικότερους περιβαλλοντικούς και υγειονομικούς κινδύνους – των ομάδων που αντιμάχονται την κυβέρνηση. Η σχετική διάταξη εφαρμόστηκε σε κάποιους Ταμίλ, συμπεριλαμβανομένου νεαρού Ταμίλ που κινδύνευε να υποστεί κακομεταχείριση από τις δυνάμεις ασφαλείας λόγω των ουλών που έφερε στο σώμα του. Ο προσφεύγων τόνισε ότι η εφαρμογή αυτής της διάταξης εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των γερμανικών αρχών. Η γερμανική κυβέρνηση παραδέχεται ότι η διατύπωσή της επιτρέπει την εφαρμογή της στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης αλλά υποστηρίζει ότι ο τρόπος ερμηνείας της από τα δικαστήρια καθιστά σαφή την υποχρέωση εφαρμογής της στις περιπτώσεις προστασίας όσων έχουν αποδείξει ότι αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο. Το επιχείρημα αυτό υποστηρίζεται από τη σχετική εθνική νομολογία που κατέθεσε στο Δικαστήριο. Εξάλλου από τη νομολογία του Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι πρέπει να επανεξετάζονται οι υποθέσεις όπου οι ενδιαφερόμενοι ισχυρίζονται ότι διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο κατά της ζωής τους και της προσωπικής τους ακεραιότητας.

Είναι αλήθεια ότι η γερμανική κυβέρνηση δεν αναφέρθηκε σε παράδειγμα εφαρμογής της προαναφερόμενης διάταξης σε περίπτωση απορριφθέντος αιτούντα άσυλο που αιτήθηκε την εκ νέου εξέταση των ισχυρισμών του για την ανάγκη παροχής διεθνούς προστασίας. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι σε αυτό το πλαίσιο η προηγούμενη δικαστική απόφαση που πλήττει την αξιοπιστία του προσφεύγοντα μπορεί να επιδράσει αρνητικά στην εξέταση του ισχυρισμού του για ανάγκη προστασίας. Όμως, ικανοποιείται επειδή, λαμβάνοντας υπόψη τις διαβεβαιώσεις της γερμανικής κυβέρνησης για την εσωτερική νομοθεσία και πρακτική το αίτημά του για προστασία, εφόσον κριθεί παραδεκτό από τις αρχές, μπορεί να υπαχθεί στο πεδίο εφαρμογής της προαναφερόμενης διάταξης. Οι γερμανικές αρχές μπορεί να απορρίψουν εκ νέου το δεύτερο αίτημα για παροχή διεθνούς προστασίας, αλλά το ζήτημα αυτό είναι σε αυτό το στάδιο θεωρητικό και υποθετικό. Περαιτέρω, το Δικαστήριο δεν μπορεί να συμπεράνει βάσιμα ότι η Γερμανία δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από το άρθρο 3 της Σύμβασης προκειμένου για την προστασία του προσφεύγοντα από την απέλαση στη Σρι Λάνκα όπου κατά τους ισχυρισμούς του κινδυνεύει από βασανιστήρια και κακομεταχείριση. Κατά συνέπεια, δεν αποδείχθηκε στην υπό κρίση υπόθεση ότι είναι επαρκώς συγκεκριμένη και καθοριστική η δυνατότητα παρόμοιας απέλασης.

Τέλος, κρίνοντας τα επιχειρήματα του προσφεύγοντα για το υπέρμετρο βάρος της απόδειξης που φέρουν οι αιτούντες άσυλο κατά τη γερμανική νομοθεσία, το Δικαστήριο υποστηρίζει ότι δεν αποδείχθηκε ότι παρακωλύει στη πράξη την εξέταση των αξιόπιστων αιτημάτων για παροχή διεθνούς προστασίας. Σημειώνει ότι την ένσταση αυτή εξέτασε και απέρριψε το βρετανικό Εφετείο. Τα στατιστικά στοιχεία της Γερμανίας από τα οποία προκύπτει ότι παρέχει προστασία σε μεγάλους αριθμούς αιτούντων άσυλο αποδεικνύουν ότι στην πράξη δεν είναι υπέρμετρο το βάρος της απόδειξης που φέρουν οι ενδιαφερόμενοι προς απόδειξη των ισχυρισμών τους περί φόβου δίωξης.

Υπ' αυτές τις συνθήκες Δικαστήριο κρίνει ότι δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος απέλασης του προσφεύγοντα από τη Γερμανία στη Σρι Λάνκα κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Κατά συνέπεια, το Ηνωμένο Βασίλειο που αποφάσισε την επαναπροώθηση του προσφεύγοντα στη Γερμανία δεν παραβίασε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από αυτή τη διάταξη. Ούτε αποδείχθηκε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε τη σχετική απόφαση χωρίς να εξετάσει προσηκόντως αν η Γερμανία παρέχει στον προσφεύγοντα τις κατάλληλες εγγυήσεις που μπορούν να αποτρέψουν τον κίνδυνο της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης⁶.

Κατά συνέπεια, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα για την παραβίαση του άρθρου 3 απορρίπτονται ως καταχρηστικοί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 35 της Σύμβασης.

Β) Επί της παραβίασης των άρθρων 2 και 8 της ΕυρΣΔΑ: Περαιτέρω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται και εναλλακτικά προβάλλει ότι η αντιμετώπιση της υπόθεσής του από τις βρετανικές αρχές παραβιάζει το άρθρο 2 της Σύμβασης επειδή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστεύεται ότι μπορεί να σκοτωθεί στη Σρι Λάνκα καθώς και το άρθρο 8 της Σύμβασης επειδή απειλείται η σωματική και η πνευματική του ακεραιότητα κατά την έννοια της ιδιωτικής ζωής με τρόπο δυσανάλογο του θεμιτού επιδιωκόμενου σκοπού. Λαμβάνοντας υπόψη την κρίση του επί της παραβίασης του άρθρου 3 της Σύμβασης το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος ιδιαίτερης εξέτασης της παραβίασης των άρθρων 2 και 8 της Σύμβασης.

Γ) Επί της παραβίασης του άρθρου 13 της ΕυρΣΔΑ: ... Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 της Σύμβασης εγγυάται το δικαίωμα άσκησης σε εθνικό επίπεδο πραγματικής και αποτελεσματικής προσφυγής για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών της Σύμβασης. Ο τύπος της προσφυγής που προβλέπει η εθνική έννομη τάξη δεν επιδρά επί του δικαιώματος. Άρα, το άρθρο 13 απαιτεί τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας άσκησης προσφυγής σε εθνικό επίπεδο για την εξέταση των ισχυρισμών για παραβίαση των δικαιωμάτων και ελευθεριών της Σύμβασης και την προσηκόνουσα αποκατάσταση της βλάβης, επικαλείται ο ενδιαφερόμενος. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στα Συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζεται διακριτική ευχέρεια για τον τρόπο συμμόρφωσης με τις συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει δύναμει αυτής της διάταξης της Σύμβασης. Η έκταση της υποχρέωσης που απορρέει από το άρθρο 13 ποικίλει και εξαρτάται από τη φύση της προσφυγής. Η αποτελεσματικότητα της προσφυγής που προβλέπει το άρθρο 13 δεν εξαρτάται από τη βεβαιότητα της θετικής έκβασης της για τον προσφεύγοντα⁷.

Αναφερόμενο στους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα για την εφαρμογή του άρθρου 13, το Δικαστήριο σημειώνει ότι σε προηγούμενες υποθέσεις έκρινε ότι η διαδικασία της δικαστικής επανεξέτασης συνιστά αποτελεσματική προσφυγή προκειμένου για την προστασία που εγγυάται το άρθρο 3 της Σύμβασης στις περιπτώσεις της απέλασης και της έκδοσης⁸. Στις υποθέσεις αυτές απεφάνθη ότι τα αγγλικά δικαστήρια έχουν την εξουσία να ελέγχουν αποτελεσματικά για ουσιαστικούς και διαδικαστικούς λόγους τη νομιμότητα της άσκησης της διακριτικής ευχέρειας και να ακυρώνουν, ανάλογα με την περίπτωση, την προσβαλλόμενη απόφαση. Δέχθηκε επίσης ότι ένα δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία να επανεξετάζει μια υπόθεση έχει την εξουσία να ακυρώσει την απόφαση απέλασης ή απομάκρυνσης του αλλοδαπού, όταν αποδεικνύεται ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να υποστεί στη χώρα προορισμού μεταχείριση απάνθρωπη ή εξευτελιστική, με το σκεπτικό ότι δεδομένων των περιστάσεων της υπόθεσης η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δεν μπορεί να χαρακτηριστεί εύλογη.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος να διαφοροποιηθεί στην υπό κρίση υπόθεση. Ο προσφεύγων μπορούσε να προσβάλει ενώπιον των αγγλικών δικαστηρίων την απόφαση με την οποία ο Υπουργός Εσωτερικών διέταξε την επαναπροώθησή του στη Γερμανία κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της Σύμβασης του Δουβλίνου. Οι ισχυρισμοί του που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, το χαρακτηρισμό της Γερμανίας ως τρίτης ασφαλούς χώρας λόγω των κανόνων του βάρους της απόδειξης που προβλέπει η γερμανική έννομη τάξη εξετάστηκαν από το βρετανικό Εφετείο και απορρίφθηκαν. Η πρόσφατη απόφαση επί της υπόθεσης *Adnan, Subaskaran and Aitseguer* αποδεικνύει ότι τα αγγλικά δικαστήρια λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο με τον οποίο οι τρίτες ασφαλείς χώρες συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης αξιολογώντας εάν ο Υπουργός Εσωτερικών δικαιούται να διατάξει την απέ-

⁶ Βλέπε απόφαση *Soering* κατά Ηνωμένου Βασιλείου – υπόθεση *Nsona and Nsona* κατά Ολλανδίας, απόφαση της 28.11.1996, Reports 1996-V, παρ. 102 και D. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφαση της 2.5.1997, Reports 1997-III, παρ. 52.

⁷ Βλέπε σχετικά απόφαση *Vilvarajah*.

⁸ Βλέπε σχετικά απόφαση *Soering*.

λαση σ' αυτές. Σχετικά, η δικαιοδοσία των αγγλικών δικαστηρίων υπερβαίνει τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου αφού σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο ο προσφεύγων μπορεί να επικαλεστεί το δικαίωμα σε άσυλο το οποίο δεν διασφαλίζει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.... Το Δικαστήριο ικανοποιείται επειδή στην παρούσα υπόθεση οι ισχυρισμοί του κυρίου Τ.Ι. που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης – εάν δηλαδή ο Υπουργός Εσωτερικών μπορούσε να διατάξει την επαναπρώθησή του στη Γερμανία – υπάγονταν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων, που έχουν την εξουσία παρέχουν την αιτούμενη προστασία.

Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντα για την παραβίαση του άρθρου 13 απορρίπτεται ως καταχρηστικός σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 35 της Σύμβασης.

Το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη.